

**RAPORT
Z REALIZACJI PROJEKTU
LEONARDO DA VINCI**

**„Interdyscyplinarność w metodzie kształcenia
plastycznego podstawą sztuk stosowanych”**

**podczas pobytu
w Wyższej Szkole Sztuki i Ceramiki w Tarbes**

**stażyści:
Joanna Przygoda
Elżbieta Siwik
Mirosław Czarnocki
Cezary Stojek
2010**

CEL PROJEKTU

Celem projektu „Interdyscyplinarność w metodzie kształcenia plastycznego podstawą sztuk stosowanych” była wymiana doświadczeń osób odpowiedzialnych za kształcenie i szkolenie zawodowe, transfer ciekawych rozwiązań oraz doskonalenie i modernizacja metod kształcenia, a w efekcie ostatecznym przeniesienie nowych rozwiązań do instytucji wysyłającej.

Projekt w swych zamierzeniach określał poznanie treści programowych, metod i warsztatu pracy pedagogicznej w instytucjach przyjmujących, w zakresie rysunku, malarstwa, kompozycji przestrzennej, rzeźby, uwzględniając ich powiązania z metodą nauczania sztuk stosowanych: ceramiki, jubilerstwa, grafiki użytkowej, jako realizacji doktryny Bauhausu, a w efekcie ostatecznym przeniesienie zdobytych doświadczeń na grunt naszej szkoły. Podniesienie kwalifikacji zawodowych beneficjentów w zakresie metodyki nauczania wpłynie pozytywnie na wprowadzenie modyfikacji do treści programowych i planów dydaktycznych. Następstwem będzie większa korelacja między wszystkimi przedmiotami artystyczno-zawodowymi tak, aby rysunek, malarstwo, rzeźba, traktowane jako niezależne przedmioty sztuki wysokiej, podporządkowane były przedmiotom kierunkowym i zawodowym: ceramice, grafice i jubilerstwu. Czas przeznaczony na realizację stażu pozwolił na dokładne zapoznanie się z innowacjami w systemie kształcenia we Francji i Niemczech, odwiedzenie okolicznych szkół o zbliżonym profilu oraz miejsc współpracujących ze szkołami partnerskimi (pracownie, muzea, firmy produkcyjne). Ponadto stworzył możliwość przyjrzenia się zajęciom prowadzonym przez artystów szkół partnerskich i obserwacji efektów zajęć o ogólnoplastycznym i interdyscyplinarnym charakterze. Istotnym elementem realizacji stażu była analiza dokumentacji szkolnej i dotyczącej poszczególnych projektów szkół partnerskich oraz udział w wystawach prac dyplomowych. Propozycje zmian dydaktycznych w zakresie kierunków sztuki stosowanej, tak aby artysta stał się jednocześnie projektantem, pozwolą absolwentom Zespołu Szkół Plastycznych świadomie potraktować warsztat artystyczny do celów sztuki użytkowej. Ostatecznie rezultatem będzie uzyskanie przez ucznia kwalifikacji ułatwiających znalezienie pracy, czy poprowadzenie przez niego samodzielnej działalności gospodarczej.

PLAN POBYTU

1. Wyjazd na staż

2. Wyższa Szkoła Sztuki i Ceramiki w Tarbes.

Wyższa Szkoła Sztuki i Ceramiki jest placówką publiczną nauczania wyższego artystycznego w zgodzie z zasadami Delegacji Sztuk Plastycznych i Regionalnej Dyrekcji Spraw Kulturalnych Micli – Pireneje. Szkoła prowadzi również zajęcia dodatkowe dla dzieci i dorosłych w aneksie szkolnym „Carmel” (pani Annie Rameix), zajęcia takie jak: malarstwo, rysunek, szkic, akwarela.

Przy szkole działa jednostka socjalno-edukacyjna, która udziela się w życiu szkoły, polepsza warunki pracy, rozwija życie kolektywne, organizuje wydarzenia kulturalne, bierze udział w konkretnych wydarzeniach „poza murami” i pomaga studentom w wyjazdach zagranicznych.

W szkole działa system kredytu ECTS (Europejski System Transferu Kredytów), który umożliwia i ułatwia uznanie i ewaluację pracy uczniów podczas ich pobytu w innym kraju europejskim. System ECTS jest wprowadzony przez Umowy Bolońskie z czerwca 1999 roku. Szkoła uczestniczy w międzynarodowym programie wymiany międzyszkolnej Erasmus i Leonardo.

Wyższa Szkoła Sztuki i Ceramiki w Tarbes położona jest w przepięknym ogrodzie botanicznym, który jest doskonale utrzymany. W środku znajduje się oranżeria z unikalną, tropikalną roślinnością. Fantastyczne kwiaty, które właśnie kwitły rozsiewały niesamowicie cudowny zapach.

Po parku spacerują pawie i wydając przeszywające dźwięki. Miedzy alejkami rosną strzeliste palmy co kojarzy się z Zachodnim Wybrzeżem. Symbol palmy wykorzystany został przez szkołę w informacji wizualnej - logo oraz był tematem jednej z prac dyplomowych.

Przyjęła nas Pani Martine Moureu - dyrektorka szkoły i zapoznała nas z planem pobytu w Tarbes podczas stażu. Gabinet dyrektorski zdobią conceptualne realizacje studenckie, oparte na doskonałym warsztacie, na przykład: piankowe cukierki wykonane z porcelany tak podobne do oryginału że chciałoby się je zjeść.

Pani Martine Moureu oprowadziła nas po szkole prezentując poszczególne pracownie oraz kadrę nauczycieli. Wyższa Szkoła Sztuki i Ceramiki w Tarbes jest miejscem formowania eksperymentu i realizacji plastycznej w zakresie następujących pięciu profilach (w ramach wyspecjalizowanych pracowni):

1. grawiura i serigrafia
2. obraz: projektowanie graficzne, fotografia cyfrowa, studio fotograficzne
3. multimedia: studio komputerowe
4. dźwięk- obraz ruchomy: pracownia dźwięku
5. objętość: pracownia drewna, metalurgia, modelowanie i odlewanie

Edukacja odbywa się tu w pracowniach:

- pracownia ceramiczna – absolwenci są wysoce wyspecjalizowaną kadrą stylistów w dziedzinie ceramiki, kooperując z czołową fabryką Ceramic Network w Limoges.
- pracownia multimedialna – wyposażona w mackintoshe najnowszej generacji
- pracownia fotograficzna – wyposażona w wiele różnych rodzajów aparatów oraz nowoczesnie wyposażone laboratorium

- pracownia serigraficzna
- pracownia aerograficzna
- pracownia wideo
- pracownia dźwiękowa
- pracownia multimateriałowa

Co tydzień szkoła zaprasza artystów, krytyków, filozofów, pisarzy, historyków sztuki na konferencje otwarte dla uczniów oraz mieszkańców miasta. Zapraszani artyści oferują warsztaty otwarte dla wszystkich uczniów szkoły. Miejscem spotkań studentów ze światem zewnętrznym jest szkoła lub galerie, muzea. Aktywna konfrontacja między twórcami dzieł, ich pomysłami, pytaniami i odpowiedziami w czasie kreacji to bardzo ważny element w edukacji. Wizyty w muzeach we Francji i za granicą, wizyty w fabrykach i jednostkach produkcyjnych, wystawy prac uczniów, coroczna wystawa prac dyplomowych wymuszają jakże pouczającą konfrontację.

Organizowane są regularnie wyjazdy do Tuluzy, Pau, Saint-Gaudens, Bordeaux, Poilbao w celu oglądania wystaw, czy do Limoges - fabryki porcelany.

Studenci wszystkich kursów mają możliwości odbywania stażów /praktyk we wszystkich środowiskach: artystycznym, kulturalnym... Te praktyki są odbywane począwszy od drugiego roku, podczas wyznaczonych do tego celu okresów.

Szkoła dysponuje też tzw. „pracownią poza murem”. Ta pracownia ceramiczna jest do dyspozycji studentów w La Bisbal d'Emporola w hiszpańskiej Katalonii. To miejsce jest otwarte dla uczniów wszystkich roczników i wszystkich sekcji. Celem jest: w bardzo krótkim czasie (od 7 do 15 dni) zrealizować projekt i doprowadzić go do końca. Uczeń ma okazję zetknąć się ze wszystkimi etapami wykonania projektu. Uczeń również styka się z innymi praktykami niż znanymi mu dotąd we własnym kraju i zaznajomić się z artystami hiszpańskiej kultury.

Pani Martine Moureu zapoznała nas z planem pobytu w Tarbes podczas stażu. Wyjaśniła jak funkcjonuje szkoła pokazując przykładowe prace studentów. Studenci i prowadzący mają podejście bardziej konceptualne, oparte na wyśmienitym warsztacie. Doskonałym przykładem, były prace zgromadzone już w gabinecie dyrekcji oraz na terenie szkoły, w korytarzach, pracowniach, na elewacji budynku oraz przyległym terenie.

Gdy dochodziliśmy do szkoły zwróciliśmy uwagę na pomarańczowy obiekt zawieszony nad portalem. Na tle białej szkoły był to bardzo silny akcent kolorystyczny. Była to praca dyplomowa studentki przedstawiająca gąbkę do mycia powiększoną do gigantycznego rozmiaru. Jednak struktura i faktura tej pracy doskonale oddawała charakter gąbki do mycia z siatki.

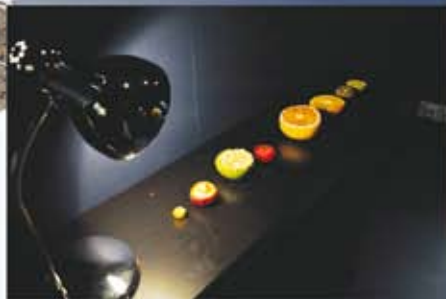
przykłady prac dyplomowych zaaranżowane na terenie Wyższej Szkoły Sztuki i Ceramiki w Tarbes

Wraz z grupą studentów i nauczycieli otwieraliśmy wystawę w schronisku na szczycie góry Pic du Midi de Bigorre, położonej we francuskiej części Pirenejów. Góra jest słynna z największego teleskopu Bernard Lyot znajdującego się na terenie Francji. Nie spodziewanie odbyliśmy wjazd kolejką na wysokość 2877 m n.p.m. Właśnie w tym niezwykłym miejscu, gdzie pasjonaci astronomii obserwują wszechświat odbył się wernisaż prac studentów. Prace były ściśle powiązane tematycznie z miejscem prezentacji. Analizowano w nich makro- i mikroświat, formę materii kosmosu, jej ciągły ruch oraz energię występującą w przestrzeni świata. Zwróciliśmy uwagę na prace Koreańczyka, który zaaranżował wnękę obserwatorium, pomalował ją na czarno, a następnie ściany pochłapał porcelaną zmieszaną z klejem. Całość podświetlił ultrafioletem. Efekt był oszałamiający dawał złudzenie kosmosu z rozrzuconymi planetami.

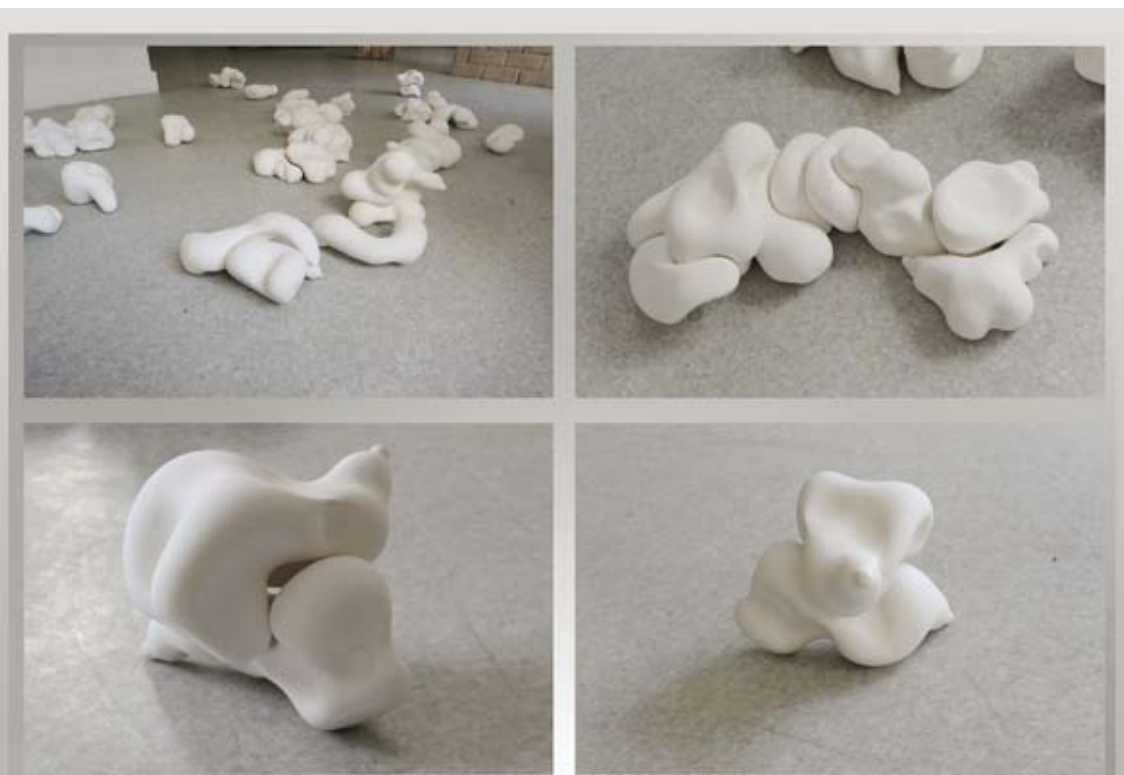
Widoki na szczycie były zapierające dech w piersiach. Znajdowaliśmy się nad chmurami i tylko ośnieżone szczyty gór 2800 do 3200 m.n.p.m. wystawały ponad. Przejazd przez wioski leżące pod Pirenejami też zrobił na nas duże wrażenie szczególnie budownictwo doskonale pasujące do krajobrazu. Małe domy budowane kaskadowo wykorzystując rzeźbę terenu i pokryte zamiast dachówki łupkiem co nadawało szczególnego kolorytu tym wioskom. Właśnie te pokryte szarym łupkiem domy doskonale wtapiały się w pejzaż Pirenejów.

widok na Pireneje z Pic du Midi de Bigorre oraz
wernisaż na wysokości 2877 m n.p.m. prac studentów
Wyższej Szkoły Sztuk i Ceramiki w Tarbes

Podczas dwutygodniowego pobytu mieliśmy okazję uczestniczyć jako obserwatorzy w egzaminach dyplomowych. Prace dyplomowe w Wyższej Szkole Sztuki i Ceramiki w Tarbes eksponowały twórczy proces konceptualny, stosując różne formy przekazu, jak rzeźba, fotografia, multimedia, rysunek, happening, czy połączenie wszystkich mediów w dowolny sposób. Większość prac wynikała z obserwacji natury i jej zmienności lub dotyczyła tematów destrukcji, pesymizmu czy ogólnej kondycji ludzkiej. Do realizacji wykorzystywano produkty gotowe, używane w życiu codziennym, półfabrykaty lub odpady (plastikowe opakowania), które z woli artysty zmieniały swoje znaczenia. W trakcie prezentacji studenci przedstawiali projekty od konceptu, poprzez szkice wstępne do końcowego efektu. Pozwalało to prześledzić realizację projektu na każdym etapie. Zwróciliśmy szczególną uwagę na starannie prowadzoną dokumentację w trakcie przygotowywania dyplomu. Pod koniec stażu uczestniczyliśmy w werniszu wystawy najlepszych prac studentów.

u góry najlepsza praca dyplomowa 2010, na dole wernisaż kończący obrony prac wraz z wystawą

prace dyplomowe 2010

prace dyplomowe 2010

Bardzo ciekawy projekt dyplomowy został zrealizowany w formie happeningu (przedstawiany stroną powyżej) - videoprojektacja budynku podlegającemu wyburzeniu wyświetlana na szklanej konstrukcji z butelek ustawionej przez studentkę. W trakcie wyświetlania filmu konstrukcja zostaje naruszona, szkło z hałasem rozbija się o kamienną posadzkę i odkrywa ekran z filmem. Chwilę później budynek ulega zniszczeniu. Pozostaje tylko cisza.

Wiele projektów realizowanych w trakcie dyplomów miało charakter bardzo poetycki. Jedną z prac dyplomowych porcelanowa forma wyłącznika światła miała przetransponowany kształt z głośnika. Nawiązywało to do dźwięku otaczającego nas i wpadającego do wnętrza pomieszczenia jak światło.

W trakcie spotkania z Radą Pedagogiczną w Tarbes nawiązaliśmy kontakt ze Szkołą Pau Ecole Superieure d' Art et Communication. Nauczycielka historii sztuki polskiego pochodzenia opowiedziała nam o systemie kształcenia we Francji. Egzamin wstępny do szkoły polega na wykonaniu pracy plastycznej na zadany temat np. „przestrzeń”. Uczeń powinien przedstawić plastycznie zadany temat w różnych formach: malarstwo, rysunek, fotografia. Szkoły w Tarbes i Pau są nastawione na sztukę conceptualną, ale faza szkiców i przygotowania projektu jest bardzo rozbudowana, co mogliśmy zobaczyć podczas obrony prac dyplomowych. Uczeń przedstawia drogę dochodzenia do pomysłu.

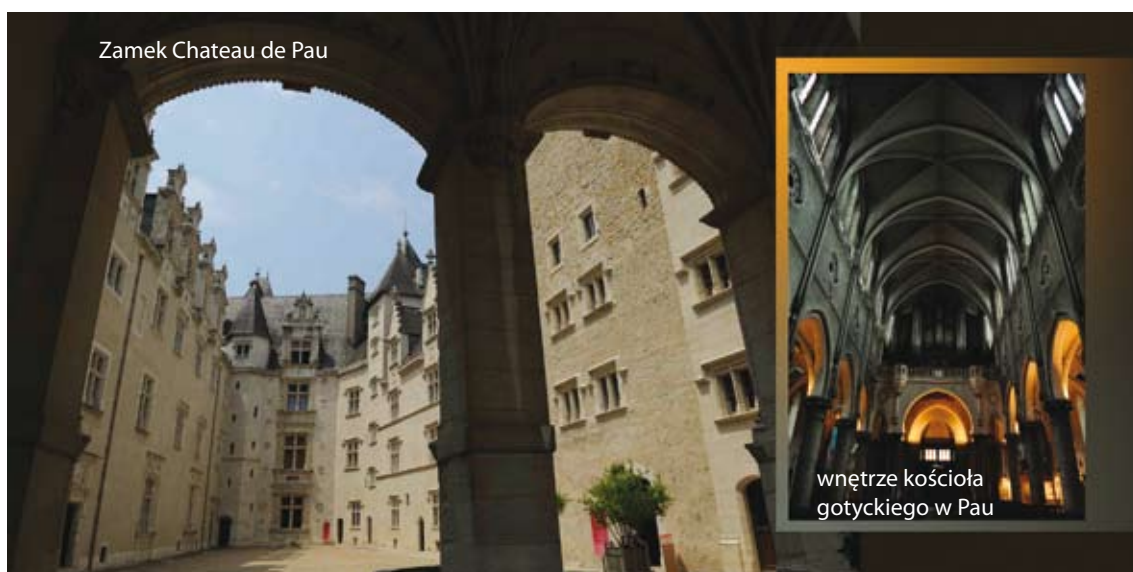
3. Pau Ecole Superieure d'Art et Communication

Szkoła w Pau kształci w kierunkach, jak komunikacja wizualna i grafika warsztatowa o profilu wydawniczym - książki. Posiada pracownie malarskie i projektowe.

Bogate zbiory muzeum w Pau często inspirują studentów co widać w realizowanych projektach. Widać też wykorzystanie motywów związanych z najbliższym otoczeniem i krajobrazem środkowych Pirenejów.

Wizyta w Chateau de Pau pozwoliła zapoznać się z historią regionu i Burbonów. Kolekcja związana jest głównie z postacią Henryka IV. Zobaczyć można tam wnętrza doskonale zachowanego zamku, którego historia sięga XIV w. Przewodniczka podczas wycieczki po kilkunastu komnatach zamku opowiadała o historii i zwracała uwagę na bardzo bogate wnętrza wykonane przez znanych artystów. Każdą salę zdobiły piękne gobeliny, z których słynie ten zamek.

4. Ecole des Beaux Arts w Tuluzie

Wizyta w szkole pozwoliła na zapoznanie się i prześledzenie sposobu nauczania i dała nam możliwość porównania z naszym systemem edukacji w szkolnictwie. Zostaliśmy oprowadzeni po pracowniach szkolnych. Zaproszono nas na spotkanie z rektorem szkoły na którym zostaliśmy zapoznani ze strukturą nauczania. Na tym spotkaniu zaproponowano nam udział w obronach dyplomów w następnym tygodniu. Co skłoniło nas do kolejnej wizyty w tej szkole.

Pracownie specjalistyczne Ecole des Beaux Arts w Tuluzie są miejscem formowania eksperymentu i realizacji plastycznej.

Struktura nauczania przebiega następująco:

- semestr I-IV – nauczanie podstaw teoretycznych, artystycznych i metodologicznych. Od trzeciego semestru dochodzi jeden kierunek do wyboru.
- semestr V – wprowadzenie specjalizacji. Obok nauki podstaw student zaczyna prace nad osobistym projektem, który zaprezentuje na egzaminie.
- semestr VII-X – student pogłębia pracę indywidualną nad wybranym projektem, który zostanie zaprezentowany podczas egzaminu dyplomowego. Dyplom tej szkoły pozwala na wstąpienie na uniwersytet lub do innej szkoły artystycznej podyplomowej.

Pracownie zgrupowane są w pięć „biegunów”:

1. edycja: grawiura i serigrafia
2. obraz: projektowanie graficzne, fotografia cyfrowa, studio fotograficzne
3. multimedia: studio komputerowe
4. dźwięk- obraz ruchomy: pracownia dźwięku
5. objętość: pracownia drewna, metalurgia, modelowanie i odlewanie

W trakcie naszego pobytu w szkole odbywały się obrony prac dyplomowych. Szkoła w Tuluzie wybrała temat: „Utopia miejska miasto i sztuka” jako pole do poszukiwań. Chodzi o to aby zgłębić zjednoczenie sztuki z miastem. Miasto jako warunek sztuki, sztuka jako siła wynalazczości, wychodząca poza klasyczne pojmowanie dzieła. Sztuka zastanawia się nad naszym związkiem z przedmiotami, nagromadzeniem obrazów i przedmiotów codziennych, zastanawia się nad pojęciem piękna, zwraca uwagę na przeciwieństwa.

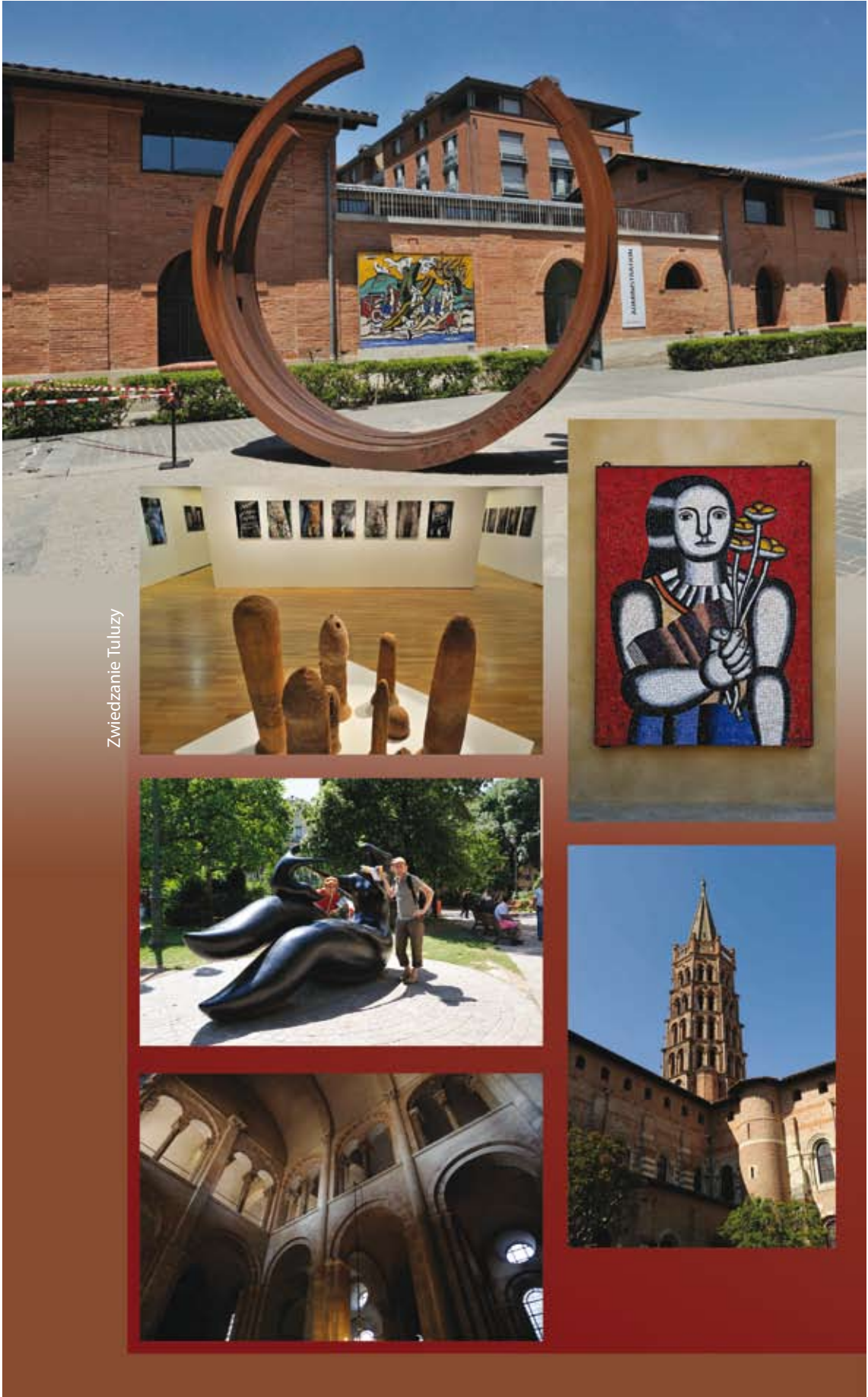
5. Organizacja czasu wolnego.

Wolny czas spędzaliśmy na wizytach w muzeach, galeriach i poznając kulturę francuską w Tuluzie, Albi, Lourdes i Biarritz.

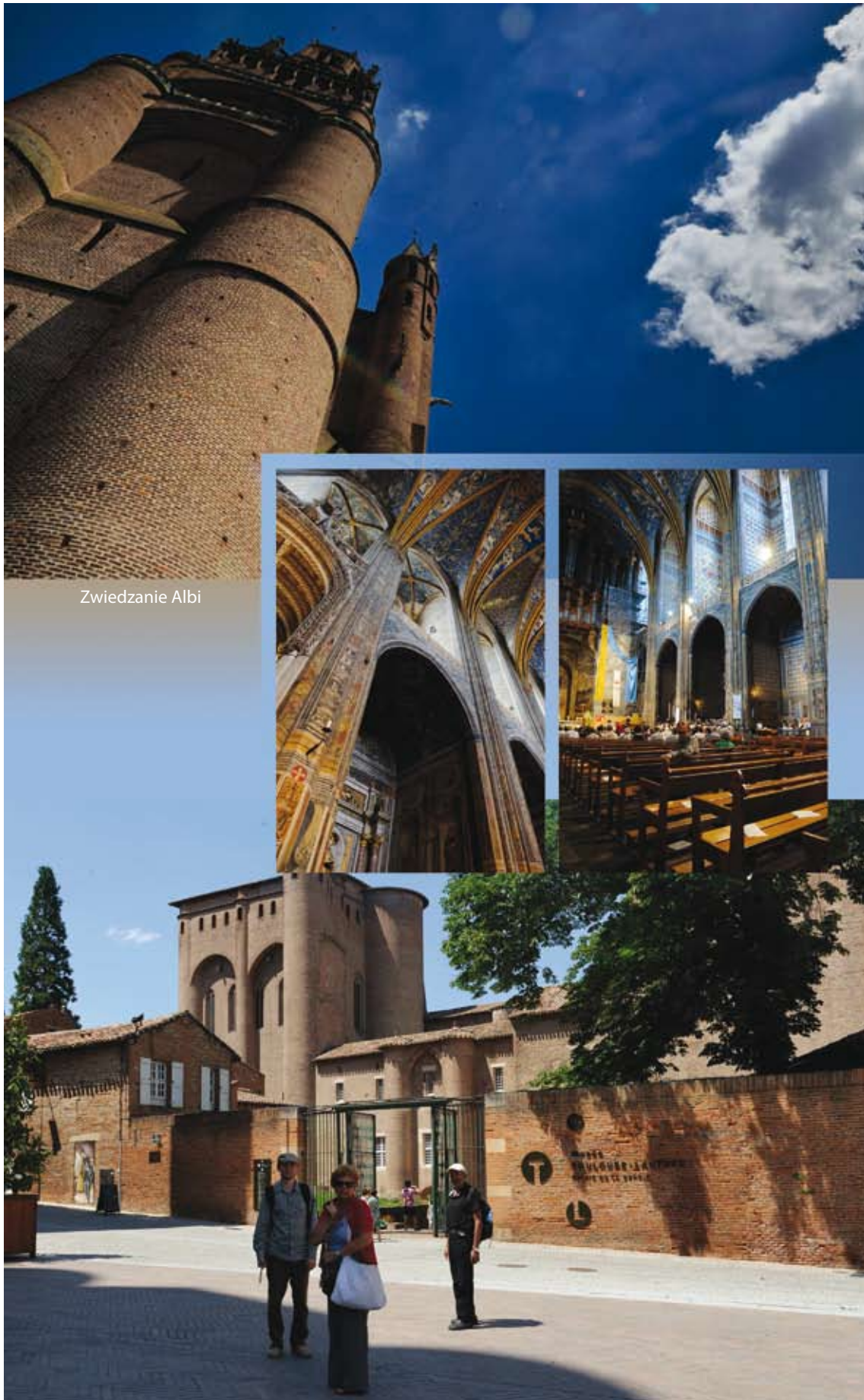

Muzeum w Pau

Zwiedzanie Tuluzy

Zwiedzanie Albi

RAPORT Z REALIZACJI ZADAŃ

Wszystkie cele zidentyfikowane we wniosku „Interdyscyplinarność w metodzie kształcenia plastycznego podstawą sztuk stosowanych” zostały w pełni zrealizowane.

Projekt pozwolił nam zapoznać się ze strukturą organizacyjną francuskiej szkoły wyższej, która przygotowuje swoich absolwentów do pracy projektanta.

Dzięki obserwacjom zajęć i przebiegu egzaminów w doskonale wyposażonych pracowniach zapoznaliśmy się z systemem pracy i metodami nauczania, głównie zwracając uwagę na treści programowe uwzględniające korelację między wszystkimi przedmiotami ogólnoplastycznymi (rysunek, malarstwo, rzeźba, traktowane jako niezależne przedmioty sztuki wysokiej), a przedmiotami kierunkowymi, zawodowymi (ceramika, grafika i jubilerstwo).

Pomocne w realizacji założeń stażu były wizyty w szkołach: Ecole des Beaux Arts w Tuluzie oraz Pau Ecole Supérieure d'Art et Communication.

Głównie interesowało nas tam doskonalenie kształcenia uczniów w zakresie kierunków sztuki stosowanej (szeroko pojętego designu) nawiązującego do doktryny Bauhausu i możliwość przeniesienia tych doświadczeń na grunt naszej szkoły.

Nawiązaliśmy kontakty z profesorami ze szkoły Pau Ecole Supérieure d'Art et Communication, specjalizującej się w grafice użytkowej, formy wydawnicze - książka.

Bezcennym wkładem w nasz rozwój zawodowy była możliwość bezpośredniego obcowania z kulturą i sztuką Francji.

UPOWSZECHNIENIE REZULTATÓW STAŻU

Jednym z efektów materialnych projektu „Interdyscyplinarność w metodzie kształcenia plastycznego podstawą sztuk stosowanych” jest stworzenie materiałów konferencyjnych przedstawiających rezultaty wymiany w postaci prezentacji przedstawionej:

- uczestnikom corocznej wystawy najlepszych prac dyplomowych ZSP w Ośrodku Promocji i Kultury „Gaude Mater” 13 września 2010
- konferencja ogólnoszkolna w dniu 22 grudnia 2010
- nauczycielom naszej szkoły, podczas Rady Pedagogicznej w dniu 12 stycznia 2011
- seminarium ogólnopolskie w trakcie wernisażu fotograficznego Elżbiety Siwik w Galerii OFArt w Częstochowie w dniu 14 stycznia 2011
- innym szkołom plastycznym oraz przedstawicielom Akademii Sztuk Pięknych we Wrocławiu, w Katowicach, w Łodzi, a także przedstawicielom Oświaty i Ministerstwa Kultury na ogólnopolskim seminarium podczas Ogólnopolskiego Przeglądu Wyróżnionych Prac Dyplomowych Szkół Średnich w czerwcu 2011

Prezentację stażu zamieściliśmy na stronie internetowej ZSP, (www.plsp.ids.czyst.pl), w „Gazecie Częstochowskiej”, „Telewizji Orion” oraz w prasie fachowej „2+3D”, „Computer arts”.

Głównym rezultatem projektu były modyfikacje programu, pozytywnie zatwierdzone przez Radę Artystyczną ZSP w dniu 13 września 2010, jakie w bieżącym roku szkolnym wprowadziliśmy i wprowadzimy, tak, aby nastąpiła większa korelacja między wszystkimi przedmiotami artystyczno - zawodowymi (rysunek, malarstwo, rzeźba, które są traktowane jako niezależne przedmioty sztuki wysokiej), a przedmiotami kierunkowym i zawodowym: ceramice, grafice i jubilerstwu. Propozycje zmian dydaktycznych zmierzają do postawienia zadań realizowanych wspólnie, tak aby artysta doskonale wykształcony w zakresie rysunku, malarstwa i rzeźby stał się jednocześnie projektantem sztuki użytkowej.

Dodatkowo opracowaliśmy zadania do realizacji w trakcie roku szkolnego:

1. „Studium głowy” - realizowane w pracowniach rzeźby i rysunku. Uczniowie realizują w rzeźbie studium głowy na podstawie szkiców konstrukcyjnych, wykonanych na zajęciach rysunku. Temat ten zamyka przegląd wykonanych prac w obecności Dyrektora szkoły, nauczycieli rzeźby i rysunku oraz uczniów klasy V.
2. „Zmiana wizerunku szkoły” - realizowane w pracowniach podstaw projektowania, rysunku, grafiki, ceramiki, jubilerstwa. W ramach zadania powstanie nowe logo (podstawy projektowania, grafika), a następnie w oparciu o szkice rysunkowe, w nawiązaniu do logo ZSP zostaną zaprojektowane gadżety reklamowe, w postaci małych form ceramicznych, jubilerskich i graficznych (np. magnesy na lodówkę - pracownia ceramiki i grafiki oraz broszki, breloki - pracownia jubilerska)
3. „Pozytywny gadżet” - realizowane w pracowniach podstaw projektowania, rysunku, grafiki, ceramiki, jubilerstwa, jako druga forma reklamująca szkołę
4. Piktogramy przypominające o odpowiednim dbaniu o swoje miejsce pracy spójnie koncepcyjnie z informacją wizualną budynku szkoły projektowaną w ramach prac dyplomowych.

Niektóre z wyżej wymienionych zadań będą realizowane cyklicznie, co roku i opracowywane na początku roku szkolnego w ramach modyfikacji programów nauczania przedmiotów artystycznych i przedstawiane w postaci konkretnych zadań dla ucznia w tzw. rozkładzie materiału na bieżący rok szkolny, jak: „Studium głowy”, „Pozytywny gadżet”.

